

50,2 %

Reikšmingai auganti VS skola.

-7,3 %

Projektuojamas ekonomikos susitraukimas.

-10,9 %

Po kelerių metų pertraukos prognozuojamas VS deficitas.

Fiskalinių rizikų švieslentė pateikia bendrą fiskalinių rizikų vaizdą istoriniu ir trumpuoju projektuojamu laikotarpiu, leidžia stebėti vidaus ir išorės disbalansų kaitą¹.

Lietuvos fiskalinių rizikų švieslentė

Fiskalinių rizikų švieslentė

Metai	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020P
MAKROEKONOMINIAI RODIKLIAI, proc. BVP (jei nenurodyta kitaip)															
Realiojo BVP augimas, proc.	7,4	11,1	2,6	-14,8	1,5	6,0	3,8	3,6	3,5	2,0	2,6	4,2	3,6	3,9	-7,3
Nedarbo lygis, proc.	5,8	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1	6,2	6,3	10,5
Būsto kainų indeksas, proc.		26,3	9,0	-29,9	-7,4	6,6	-0,2	1,2	6,4	3,7	5,4	8,9	7,3	6,8	
Realusis efektyvusis valiutų kursas, proc.	-0,3	3,0	6,1	6,8	-5,4	0,6	-2,0	0,9	3,0	0,3	1,9	0,3	4,1	-0,7	
Einamosios sąskaitos balansas	-10,6	-15,3	-13,2	2,1	0,2	-3,7	-1,6	1,7	3,5	-2,4	-1,1	0,5	0,3	4,3	3,6
Bendroji skola užsieniui	60,4	72,1	72,3	86,7	86,5	80,5	78,1	70,9	70,7	76,8	86,2	83,9	78,5	68,1	
Privačiojo sektoriaus kredito srutai	18,8	24,9	10,4	-9,4	-5,9	-1,8	0,3	-0,3	0,2	2,6	4,3	4,5	4,3		
FISKALINIAI RODIKLIAI, proc. BVP															
VS balansas	-0,3	-0,8	-3,1	-9,1	-6,9	-9,0	-3,1	-2,6	-0,6	-0,3	0,2	0,5	0,6	0,3	-10,9
Struktūrinis VS balansas	-3,2	-5,4	-7,9	-6,1	-3,9	-3,4	-2,5	-1,2	-0,9	-0,5	0,0	-0,3	-0,4	-1,2	-8,2
VS skola	17,2	15,9	14,6	28,0	36,3	37,2	39,8	38,7	40,6	42,6	39,7	39,1	33,9	36,3	50,2
Finansavimo skolintomis lėšomis poreikis	4,0	3,0	5,6	13,7	11,0	11,1	8,5	8,2	4,5	6,6	4,6	2,7	4,3	1,6	16,7
Fiskaliniai rezervai	1,5	1,0	1,1	2,1	1,5	1,2	0,7	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	1,1	2,0	

■	Aukštas rizikos lygis
■	Vidutinis rizikos lygis
■	Žemas rizikos lygis
■	Nėra duomenų

Šaltinis – Fiskalinė institucija

Fiskalinių rizikų istorinė raida. Prieš 2008 m. finansų krizę didesnė dalis stebimų makroekonominių rodiklių rodė aukštos fiskalinės rizikos signalus: 2007 m. BVP augimas siekė 11,1 proc., būsto kainos augo 26,3 proc., privačiojo sektoriaus kredito srutai pasiekė 24,9 proc. BVP. Kita dalis fiskalinių rodiklių nerodė didelės rizikos: valdžios sektoriaus skola buvo 15,9 proc. BVP, tačiau VS balansas ir struktūrinis VS balansas buvo neigiami ir siekė atitinkamai 0,8 ir 5,4 proc. BVP.

2018–2019 m. dauguma makroekonominių rodiklių buvo žemo fiskalinės rizikos lygio, VS skola nesiekė 40 proc. BVP. Realiojo BVP metinis augimas viršijo 3,5 proc. ir buvo spartesnis nei daugumoje ES šalių, būsto kainos augo stabiliai, o privačiojo sektoriaus kredito srutai nedidėjo. Tačiau, esant teigiamam produkcijos atotrūkiui nuo potencialo, Fiskalinės institucijos įvertintas augantis struktūrinis VS deficitas signalizavo aukštą rizikos lygį.

Dėl COVID-19 poveikio Finansų ministerijai projektuojant 2020 m. Lietuvos ekonomikos susitraukimą 7,3 proc.², Fiskalinės institucijos prognozuojami fiskaliniai rodikliai rodo aukštą rizikos lygį. VS deficitas gali siekti 10,9 proc. BVP, o struktūrinis VS deficitas padidėti iki 8,2 proc. BVP ir pasiekti 2009 m. finansų krizės gylį. VS skola³ gali peržengti 50 proc. BVP ribą, o užsitęsęs pandemijos poveikiui gali priartėti prie 60 proc. BVP Maastrichto skolos kriterijaus. Tikėtina, kad daugumos makroekonominių rodiklių rizikos lygis gali pasikeisti iš žemo į vidutinį ar aukštą. Esant išskirtinėms aplinkybėms gali būti naudojamos sukauptos fiskalinių rezervų lėšos. Tikėtina, kad metų pabaigoje fiskalinių rezervų lėšų likučiai bus mažesni nei 2019 m. pabaigoje, kai siekė 2,0 proc. BVP.

¹ Švieslentės sudarymo metodika ir rodikliai aprašyti Valstybės kontrolės 2018-11-08 ataskaitoje Nr. BP-6-1 „2019 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“. Fiskaliniai rezervai apima Rezervinį (stabilizavimo), VSDF, PSDF, Garantinį ir Ilgalaikio darbo išmokų fondus. Švieslentėje raudona spalva pažymėti metai, kai atitinkamas rodiklis rodo aukštą, geltona – vidutinį ir žalia – žemą rizikos lygį.

² Pagal Lietuvos stabilumo 2020 metų programoje pateiktą 2-ąjį ekonominės raidos scenarijų.

³ VS skolos rizikos lygis nustatomas pagal daugiamečių vidurkį.